

PLAN ODNOWY
MIEJSCOWOŚCI
PISARZOWICE
NA LATA 2014 - 2020

1. RYS HISTORYCZNY I KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA WSI:

Założenie wsi miało miejsce w drugiej połowie XIII wieku za panowania księcia Władysława I Opolskiego, po najazdach tatarskich. Początki wsi Pisarzowice wiążą się nierozdzielnie z powstaniem parafii dwuwioskowej złożonej z Pisarzowic i Heczmarowic. Najstarsze wzmianki źródłowe o Pisarzowicach pochodzą z lat 1325-1327. Zawierają je spisy z dziesięciny sześćioletniej oraz wykazy świętopietrza. Nazwa "Pisarzowice" wiąże się z pisarzem. Wieś była wyposażeniem pisarzy księstwa oświęcimskiego, a jej właściciele nosili tytuł pisarza ziemskiego oświęcimskiego. Na taką interpretację wskazują jednoznacznie najstarsze przekazy tej nazwy - "Villa Scriptoris", funkcjonujące jeszcze w XIV wieku. W XV stuleciu wykształciło się dzisiejsze jej brzmienie "Pisarzowice", w różnych zapisach "Pyszarowicze", "Pyssarzowice", Pyszarowicze". Najdłużej władającą dobrami pisarzowskimi była rodzina Pisarzowskich, a najwybitniejszymi z nich byli: zmarły w 1679 roku w 83 roku życia sekretarz królewski a potem sędzia ziemski zatorski Jan Pisarzowski oraz jego wnuk nieznany dotąd poeta staropolski Adam Jacek Pisarzowski (około 1658 - 1696). Młodszy bracia poety brali udział w wyprawie wiedeńskiej Jana III Sobieskiego w 1683 roku. W XVIII stuleciu dużą rolę odgrywał zmarły w 1781 roku Adam Pisarzowski, sędzia ziemski zatorski, major wojsk koronnych i marszałek konfederacji barskiej w księstwach oświęcimskim i zatorskim, a wreszcie chorąży krakowski.

Ostatnimi właścicielami Pisarzowic byli: Jerzy Bulowski (górny dwór) oraz Jerzy Krzemień (dolny dwór). Burze dziejowe, które przechodziły przez ziemię oświęcimską, nie omijały również Pisarzowic. Pustoszone były przez oddziały husytów, przez oddziały szwedzkie podczas potopu szwedzkiego. U schyłku XVIII wieku wieś podupadła gospodarczo z powodu najazdów, dzierżaw i zniszczeń żołnierskich. W 1772 roku po I rozbiórce Polski Pisarzowice znalazły się pod zaborem austriackim i nazwane zostały Schreibersdorf.

Tragiczne dla mieszkańców Pisarzowic były również lata I i II wojny światowej. W trakcie I wojny światowej zginęło 59 mieszkańców, a podczas II wojny światowej 30 mieszkańców. Dla upamiętnienia śmierci mieszkańców poległych w I i II wojnie światowej wybudowano na miejscowym cmentarzu z inicjatywy Rady Sołeckiej pomnik z tablicami na których umieszczono ich nazwiska. Uroczyste odsłonięcie pomnika i poświęcenie odbyło się 11 listopada 1989 roku.

Podczas tragicznego pożaru w sierpniu 1965 roku spłonął zabytkowy drewniany kościół - bezcenny zabytek kultury materialnej i duchowej Pisarzowic, tuż przed głównymi obchodami milenium chrztu Polski. Od maja 1966 roku czynione były starania u władz o zgodę na budowę nowego kościoła, co w czasach PRL-u nie było łatwe. Budowa obecnej świątyni była realizowana w latach 1968-1973. Metropolita krakowski Karol Wojtyła poświęcił w 1968 roku kamień węgielny, w 1970 roku krzyż na wieżę, a 10 listopada 1973 roku dokonał konsekracji nowego kościoła i podarował dla świątyni tabernakulum.

Sołectwo Pisarzowice jest największym sołectwem w gminie Wilamowice. Liczy około 5,8 tys. mieszkańców tj. ponad 30 % mieszkańców gminy (z wyraźnymi tendencjami wzrostu) i zajmuje powierzchnię 1384 ha tj. około 24% powierzchni gminy. Średnia gęstość zaludnienia wynosi około 312 mieszkańców/km². Pisarzowice graniczą z Wilamowicami, Hecznarowicami, Kętami, Kozami, Starą Wsią, Janowicami i miastem Bielsko Biała.

Pisarzowice położone są na południowych krańcach ziemi oświęcimskiej w dolinie rzeki Pisarzówki (dopływ rzeki Soły). Obszar poprzecinany jest dolinami potoków Czerwonka, Słonica i Harszówka. Najwyżej położone miejsce w Pisarzowicach to wzgórze Lanckorona 360 m.n.p.m.

Wzdłuż dolin rzecznych Słonicy, Harszówki i częściowo Pisarzówki usytuowane są kaskadowo znaczne kompleksy stawów hodowlanych na których gospodaruje Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna "Wyzwolenie". Spore różnice wysokości względnych, liczne zagajniki wzdłuż potoków składają się na charakterystyczny parkowy krajobraz o dużych walorach turystycznych.

Pomimo, iż przez teren sołectwa nie przebiegają drogi krajowe czy autostrady, Pisarzowice mają korzystne położenie geograficzne. Znajdujące się w pobliżu duże aglomeracje miejskie ze swoim potencjałem przemysłowym, rynkiem pracy oraz rynkami zbytu na produkty żywnościowe, miały i mają znaczący wpływ na ekonomiczny rozwój sołectwa.

Gęsta sieć dróg i dobra komunikacja sprzyjają wielorakim powiązaniom z pobliskimi miastami.

Odległość od stolicy województwa - Katowic to około 50 km, do Krakowa około 80 km, Oświęcim około 18 km, do centrum Bielska Białej około 10 km, do Czechowic - Dziedzic 20 km, a do przejścia granicznego w Cieszynie około 35 km.

Sołectwo współpracuje na niwie kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej z gminami słowackimi Horna Suca, Rajeckie Teplice, Trencianskie Teplice, z czeską gminą Dolní Benetov, węgierską Kisújszállás oraz Austriacką Altenburg.

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI – OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON.

Jak wynika z analizy materiałów statystycznych, Pisarzowice są miejscowością posiadającą dodatni przyrost naturalny i ta tendencja utrzymuje się od kilku lat. Liczba ludności wzrasta również w wyniku imigracji ludności do Pisarzowic. Przybysze z zewnątrz to ludzie przeważnie o wyższym statusie społecznym i wykształceniu, budujący nowe domy indywidualne. Najważniejszymi czynnikami decydującymi o imigracji są:

Mocne strony miejscowości:

- położenie Pisarzowic w strefie podmiejskiej
- atrakcyjność terenu i stosunkowo niskie ceny działek
- czyste środowisko naturalne i przychylność władz samorządowych
- uzbrojenie terenów budowlanych i poczucie bezpieczeństwa
- dobre stosunki z przyszłymi sąsiadami

Słabe strony miejscowości:

- brak sieci kanalizacyjnej w części miejscowości (Harszówki, Czernichów)
- zanieczyszczenie środowiska spowodowane tzw. niską emisją w okresie zimowym
- brak należytego odwodnienia dróg
- słaba jakość dróg gminnych, brak chodników, oraz oświetlenia
- brak ścieżek spacerowych i rowerowych,

Należy podkreślić, że wg raportów policji dotyczących przestępczości Pisarzowice należą do najbezpieczniejszych miejscowości w rewirze Komisariatu Kobiernice.

Niezmiennie istotnym elementem rozwoju miejscowości jest poziom wykształcenia mieszkańców. Wprawdzie w strukturze wykształcenia przeważają jeszcze osoby z przygotowaniem zasadniczym, ale prowadzone rozeznania wśród uczniów III klas gimnazjum pokazują, że wszyscy absolwenci podejmują naukę w szkołach średnich i jesteśmy przekonani, że te wskaźniki z upływem czasu będą się zdecydowanie zmieniały. Poziom nauczaniu w gimnazjum w Pisarzowicach (231 uczniów) jest stosunkowo wysoki, a świadczą o tym wyniki egzaminów końcowych, które są zdecydowanie najlepsze w gminie Wilamowice i lepsze od średniej powiatu, średniej województwa i średniej krajowej. Także dobre wyniki uzyskuje szkoła podstawowa (366 uczniów), a obie placówki jako jedyne w gminie uzyskały krajowy certyfikat tzw. "Szkoły z klasą". Najmłodsze pokolenie mieszkańców Pisarzowic (około 120 dzieci) uczęszcza do ładnie urządzonego i funkcjonalnego przedszkola publicznego.

Bezrobociem objętych jest 199 osób w 62 rodzinach. Główną przyczyną bezrobocia były i są redukcje zatrudnienia w przemyśle wydobywczym pobliskich kopalń, oraz likwidacja przemysłu włókienniczego i częściowo maszynowego. Mieszkańców Pisarzowic należy zaliczyć do bardzo aktywnych społecznie. Świadczy o tym ilość istniejących organizacji społecznych oraz ilość imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych jakie na terenie Pisarzowic się odbywają.

Największe cykliczne imprezy to "Pisarszowskie Sobótki" w których chętnie uczestniczą goście ze Słowacji i z Czech, organizowana przez szkoły impreza "Baw się razem z nami", „Biesiada” Fundacji Krzyż Dziecka, kolarskie wyścigi rodzinne czy też biegi przełajowe, koncerty orkiestr dętych, koncerty kolęd, turnieje piłkarskie i siatkarskie, festiwal kultury wszelakiej.

Wykaz infrastruktury społecznej:

- Ochotnicza Straż Pożarna, aktywnie prowadząca działalność gospodarczą
- Ludowy Klub Sportowy "Pionier" w którym gra w piłkę około 100 dzieci i młodzieży w różnych grupach wiekowych.
- Stadion sportowy z tworzonym zapleczem rekreacyjnym (planowane jest zadaszenie istniejącej trybuny na 200 miejsc)
- Uczniowski Klub Sportowy "Sokół"
- Wiejski Dom Kultury
- Zespół regionalny "Pisarzowianki"
- Młodzieżowa Orkiestra Dęta przy OSP Pisarzowice(znakomite miejsce na krajowym przeglądzie orkiestr dętych)
- Koło Gospodyń Wiejskich (około 100 członkiń)
- Koło Emerytów i Rencistów (ponad 100 członków)
- Koło Pszczelarzy „Bartnik”
- Kółko Rolnicze
- Koło Łowieckie "Knieja"
- Bank Spółdzielczy (dwie placówki)
- Szkoła Podstawowa im Jana Pawła II
- Gimnazjum im. Jana Pawła II
- Przedszkole
- Ośrodek Zdrowia wraz ze stacjonującą karetką pogotowia ratunkowego
- 2 apteki
- Parafia rzymsko – katolicka,
- Fundacja Krzyż Dziecka,
- Rady rodziców placówek oświatowych,
- Chór parafialny.

Pomimo dużej aktywności i zaradności, pewna grupa mieszkańców wymaga różnego rodzaju pomocy. Główne powody objęcia pomocą to:

- 113 rodzin w których jest ubóstwo (obejmuje to 340 osób),
- 62 rodziny dotknięte bezrobociem (obejmuje do 199 osób),
- 81 osób niepełnosprawnych w 30 rodzinach,
- 110 osób objętych opieką z tytułu długotrwałej choroby w 35 rodzinach,
- 19 osób z 6 rodzin objętych jest opieką z powodu alkoholizmu,

29 osób z 10 rodzin objętych jest pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,

Sytuacja gospodarcza :

Sołectwo Pisarzowice podobnie jak cała gmina ma charakter rolniczy. Brak jest tu bowiem dużych zakładów przemysłowych, a do największych pod względem zatrudnienia należą:

- BIEDRONKA - duży pawilon handlowy
- PAULINKA – duży pawilon handlowy
- FEBA - nowy duży zakład produkujący stroje kąpielowe
- AGA - wyroby z tworzyw sztucznych - zatrudnia około 100 pracowników (z perspektywą rozwoju).
- 3 duże szkółki krzewów ozdobnych (p .Eugeniusza Pudełka, p. Antoniego Pudełka i p. Krzysztofa Kubiczka) i 3 mniejsze szkółki krzewów ozdobnych - w sezonie każda zatrudnia po około 30 pracowników. Szkółki te są potentatem w skali kraju, a piękne krzewy ozdobne wysyłane są także na eksport. Atrakcją tych szkółek oprócz oczywiście samych krzewów i pięknych ogrodów są tzw. dni otwarte tj Dni Kwitnącej Azalii w m-cu maju i jesienią Babie Lato w Ogrodzie. Wtedy to dosłownie tysiące ludzi (w tym liczne wycieczki z zagranicy) zwiedza ogrody i robi przy tym zakupy.
- Zakład Rzeźniczo-Przetwórczy p. Marka Baścika i Adama Hankusa produkujący wysokiej klasy wyroby wędliniarskie - zatrudnia około 20 pracowników
- Piekarnia p. Mandy -zatrudnia 5 pracowników
- Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna "Wyzwolenie" - gospodaruje na 243,5 ha, a specjalizuje się w hodowli karpia, w produkcji tuczników oraz hodowli kur niosek. Zatrudnia około 25 pracowników.
- Firma JEMAR
- Firma Kubiczek
- Firma Net-Serwis

Pewna grupa mieszkańców zatrudniona jest w usługach - w dużej ilości jednoosobowych, do których zaliczyć można usługi fryzjerskie, studio urody, budowlane, ślusarskie, elektryczne, projektowe, stolarskie, hydrauliczne itp. Na uwagę zasługuje dobra sieć sklepów z szeroką gamą asortymentów, a w każdym z nich zatrudnionych jest po kilkunastu sprzedawców.

Istotnym działem gospodarki sołectwa jest również rolnictwo, a sprzyjają temu dobre warunki klimatyczne. Okres ze średnią dobową temperaturą powyżej 5°C, znany jako okres wegetacyjny, trwa przez około 220 dni. Długość okresu bez przymrozków trwa około 180 dni, a opady atmosferyczne wynoszą średnio około 850 mm rocznie. Największą powierzchnię bo około 850 ha tj. 90 % gruntów stanowią gleby klasy bonitacyjnej IV A i IVB. Na uwagę zasługuje wysoki udział gruntów rolnych w ogólnej liczbie gruntów. Charakterystyka

użytkowania gruntów w gospodarstwach przedstawia się następująco:

- grunty orne 943,4 ha tj 67,4 %
- lasy 183,9 ha tj 13,1 %
- łąki i pastwiska 89,3 ha tj 6,4 %
- stawy i rzeki 63,5 ha tj 4,5 %
- inne tereny tj drogi, tereny osiedlowe, nieużytki itp. 118,4 ha tj 8,5 %

O dopłaty obszarowe z unii europejskiej wystąpiło około 80 % rolników i jest to czołówka województwa śląskiego.

Piękne położenie Pisarzowic z ładnymi widokami, ciekawy miejscowy folklor, tradycyjna gościnność mieszkańców, stale poprawiający się stan środowiska naturalnego, dobra sieć handlu i usług stwarzają sprzyjające warunki do powstawania gospodarstw agroturystycznych, takich jak: FEST PARK (ul. Przecznia), Gospodarstwo Agroturystyczne Pana Stefana Haczka (ul. Lanckorona).

Koncepcja rozwoju przestrzennego Sołectwa Pisarzowice:

Realizacja celów rozwoju sołectwa wiąże się w znacznym stopniu ze zmianami jakościowymi i ilościowymi w systemie osadniczym sołectwa, oraz jego funkcjonowaniu jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania i rekreacji dla mieszkańców pobliskich ośrodków miejskich, prowadzenia działalności gospodarczej i usług, a także jako ośrodka usługi o znaczeniu lokalnym.

Główne kierunki zmian w koncepcji rozwoju przestrzennego obejmują:

1. intensyfikację rozwoju mieszkalnictwa o charakterze podmiejskim (zahamowanie dalszego rozpraszania się zabudowy i dążenie do tworzenia skupionych zespołów zabudowy takich jak np. osiedle 150 domów jednorodzinnych powyżej Biedronki). Umożliwianie rozwoju mieszkalnictwa o cechach i standardach odpowiednich dla osiedli podmiejskich. (Pisarzowice mają nowy plan zagospodarowania przestrzennego, zatwierdzony w 2004 roku i uaktualniony na prośbę zainteresowanych w 2006 roku.)
2. rozwój atrakcyjnych form zagospodarowania związanego z obsługą rekreacji i wypoczynku
  - powstanie w oparciu o rzekę Sołę kąpielisk z towarzyszącymi temu obiektami w przysiółku Harszówki, oraz w oparciu o jeden ze stawów, których administratorem jest Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna, terenów na wypoczynek sobotnio-niedzielny.
  - tworzenie warunków dla rozwoju budownictwa rekreacyjnego w formie zespołów zabudowy o charakterze jednorodzinny lub mieszanym z zabudową jednorodziną w rejonie o wysokich walorach rekreacyjnych (przysiółek Czernichów).

- kształtowanie zespołów usług, rekreacji i sportu dla wzbogacenia oferty rekreacyjnej sołectwa.
  - budowa stosownej infrastruktury wokół boiska sportowego tj. zagospodarowanie terenu pomiędzy Szkołą a LKS PIONIER (np. budowa ORLIKA, miejsca parkingowe itp.) zadaszenie trybuny dla kibiców.
  - Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum.
  - wytyczenie i utworzenie traktów spacerowych między doliną potoku Słonica a ciągiem stawów rybnych (około 2 km), oraz wzdłuż ulicy św. Jana Kantego aż ku Krzemieniu (około 2 km).
3. stworzenie warunków do rozwoju wytwórczości i usług na wydzielonym obszarze dostępnym pod względem komunikacyjnym i wyposażonym w infrastrukturę techniczną (tereny obok budowanej oczyszczalni ścieków o powierzchni 1,7 ha)
  4. doskonalenie sprawnego powiązania komunikacyjnego sołectwa z układem dróg zewnętrznych. (w tym ciągła poprawa stanu nawierzchni dróg).
  5. stały wzrost życia mieszkańców do poziomu wyższego od średniej krajowej.
  6. systematyczna poprawa jakości środowiska naturalnego.

3. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie, oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne

W planie odnowy miejscowości uwzględniono i scharakteryzowano inwestycje i przedsięwzięcia (obszary działań) o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców jak i projekty sprzyjające nawiązywaniu kontaktów społecznych, min.:

- Budowa zadaszenia istniejącej trybuny sportowej w Pisarzowicach,
- Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Pisarzowicach,
- Rozbudowa budynku Przedszkola w Pisarzowicach,
- Kontynuacja budowy kanalizacji sanitarnej w Pisarzowicach,
- Modernizacja dróg gminnych na terenie Pisarzowic,
- Przebudowa i modernizacja Domu Kultury,
- Budowa chodnika w ciągu ul. Pańskiej w Pisarzowicach (od mostu do ul. Bielskiej).
- Remont rowu odwadniającego i kanału ulgi do cieku Pisarzówka dla terenów w rejonie ulicy Szkolnej i ulicy Nadbrzeżnej w Pisarzowicach wraz z remontem wylotów
- Budowa siłowni zewnętrznych,
- Wykonanie drenażu boiska sportowego LKS PIONIER.

Zakładane w Planie Odnowy Miejscowości inwestycje i przedsięwzięcia ze względu na ich charakter, cechy funkcjonalno – przestrzenne mają szczególne znaczenie dla zaspakajania

potrzeb mieszkańców, a przez to przyczynią się do poprawy warunków życia na wsi, w znaczący sposób uatrakcyjnią przestrzeń publiczną miejscowości, oraz sprzyjać będą integracji oraz nawiązywaniu kontaktów przez mieszkańców.

4. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ W LATACH 2014 - 2020

Rada Sołecka wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców postanawia przedstawić do realizacji następujące inwestycje na terenie miejscowości Pisarzowice:

Wykaz zadań i projektów do wykonania na terenie miejscowości Pisarzowice w latach 2014 – 2020 – harmonogram realizacji planowanych zadań inwestycyjnych

I.p.	Nazwa zadania	Zakładana wartość zadania	Okres realizacji
1	2	3	4
1	Budowa zadaszenia istniejącej trybuny sportowej w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet Gminy: 110.000 Planowane dotacje: 100.000 Planowane pożyczki:	210.000	2015
2	Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet Gminy: 700.000 Planowane dotacje: 400.000 Planowane pożyczki:	1.100.000	2015
3	Rozbudowa budynku Przedszkola w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet Gminy: 500.000 Planowane dotacje: 1.500.000 Planowane pożyczki:	2.000.000	2016
4	Przebudowa i modernizacja Domu Kultury Źródła finansowania: Budżet Gminy: 1.500.000 Planowane dotacje: 1.500.000 Planowane pożyczki:	3.000.000	2016 – 2017
5	Kontynuacja budowy kanalizacji sanitarnej w Pisarzowicach Źródła finansowania: Budżet Gminy: 2.000.000 Planowane dotacje: 4.000.000 Planowane pożyczki:	6.000.000	2014 – 2016

6	Modernizacja dróg gminnych na terenie Pisarzowic Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	1.500.000 1.500.000 	2014 – 2016
7	Budowa chodnika w ciągu ul. Pańskiej w Pisarzowicach (od mostu do ul. Bielskiej) Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	700.000,00 300.000,00 400.000,00 	2016 – 2017
8	Remont rowu odwadniającego i kanału ulgi do ciekłu Pisarzówka dla terenów w rejonie ulicy Szkolnej i ulicy Nadbrzeżnej w Pisarzowicach wraz z remontem wylotów Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	600.000,00 300.000,00 300.000,00 	2016
9	Budowa siłowni zewnętrznej Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	20.000,00 10.000,00 10.000,00 	2016
10	Wykonanie drenażu boiska sportowego LKS PIONIER Źródła finansowania: Budżet Gminy: Planowane dotacje: Planowane pożyczki:	100.000,00 50.000,00 50.000,00 	2017

Opis projektu realizacyjnego

Budowa zadaszenia istniejącej trybuny sportowej w Pisarzowicach

Zakres operacji

- roboty ziemne
- roboty żelbetowe
- konstrukcja nośna zadaszenia
- roboty wykończeniowe

Okres realizacji: 2015 rok

Szacunkowe koszty: 210.000 złotych